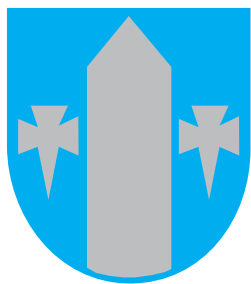

**Opas katualueiden hoidosta ja
vastuunrajoista
Pyhäjärven kaupungissa**

24.6.2015

**Hiukkasan parempi
Pyhäjärvi**

Katualueiden kunnossa- ja puhtaanapidon vastuunjako

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta uudistui osittain vuoden 2005 lopulla. Lakiuudistus toi muutoksia asemakaava-alueella välittömästi katualueeseen rajautuvien tonttien omistajille ja haltijoille kuuluviin velvoitteisiin. Tavoitteena oli selkiyttää kunnan ja tontinomistajien tehtävänjakoa ja vähentää kadulla tehtävistä töistä aiheutuvia haittoja, helpottaa tontinomistajien töitä sekä parantaa kevyenliikenteen väylän käyttöolosuhteita.

Tällä oppaalla pyritään selventämään vastuunjakoa tontinomistajan ja kunnan välillä. Oppaaseen on lisäksi määritelty liikenneturvallisuuden näkökulmasta ohjeet katualueiden läheisyydessä olevan kasvillisuuden hoidosta.

Kadut, tiet ja yksityistiet

Tieverkko koostuu hallinnollisesti maanteistä, kaduista ja yksityisteistä. Jaottelu on merkityksellinen, koska eri väylillä on eri tienpitäjä.

Maantiet ovat valtion omistamia teitä. Valtion puolesta tienpitäjänä toimii Liikennevirasto, joka vastaa mm. liikennejärjestelmän kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja tienhoidon laatuvaatimuksista. Maanteiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta vastaa alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Pyhäjärvellä Pohjois-Pohjanmaan keskus.

Pyhäjärvellä valtion teitä ovat mm. Ollintie, Emolahdentie, Pyhäjärventie, Ratapihantie, Roomantie, Selänteentie, Tornitie, Vesaperäntie, Tikkalansalmentie, VT 27 ja VT 4.

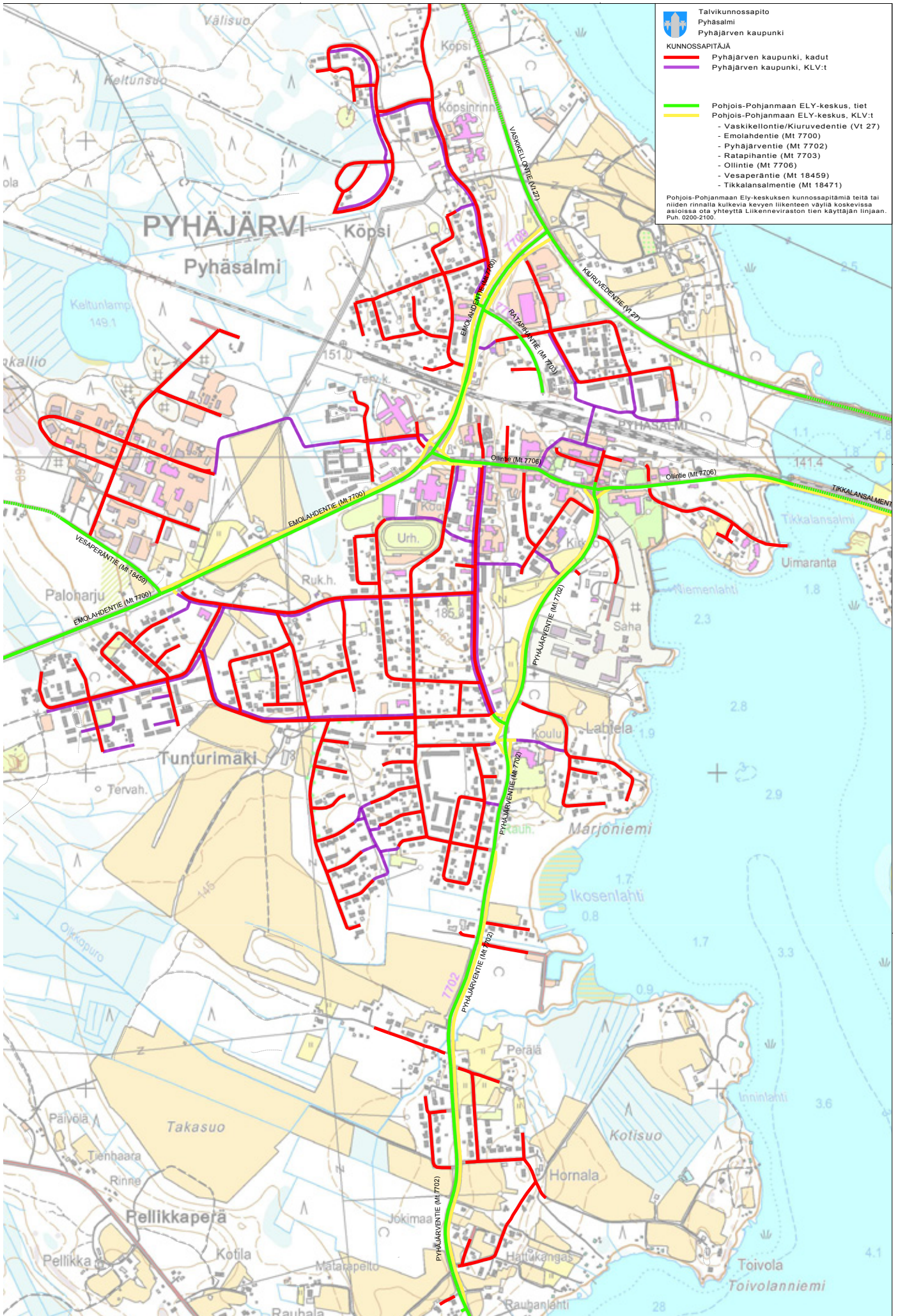
Kaduilla tarkoitetaan asemakaava-alueilla sijaitsevia katuja. Näiden osalta kadunpitäjänä toimii kaupunki.

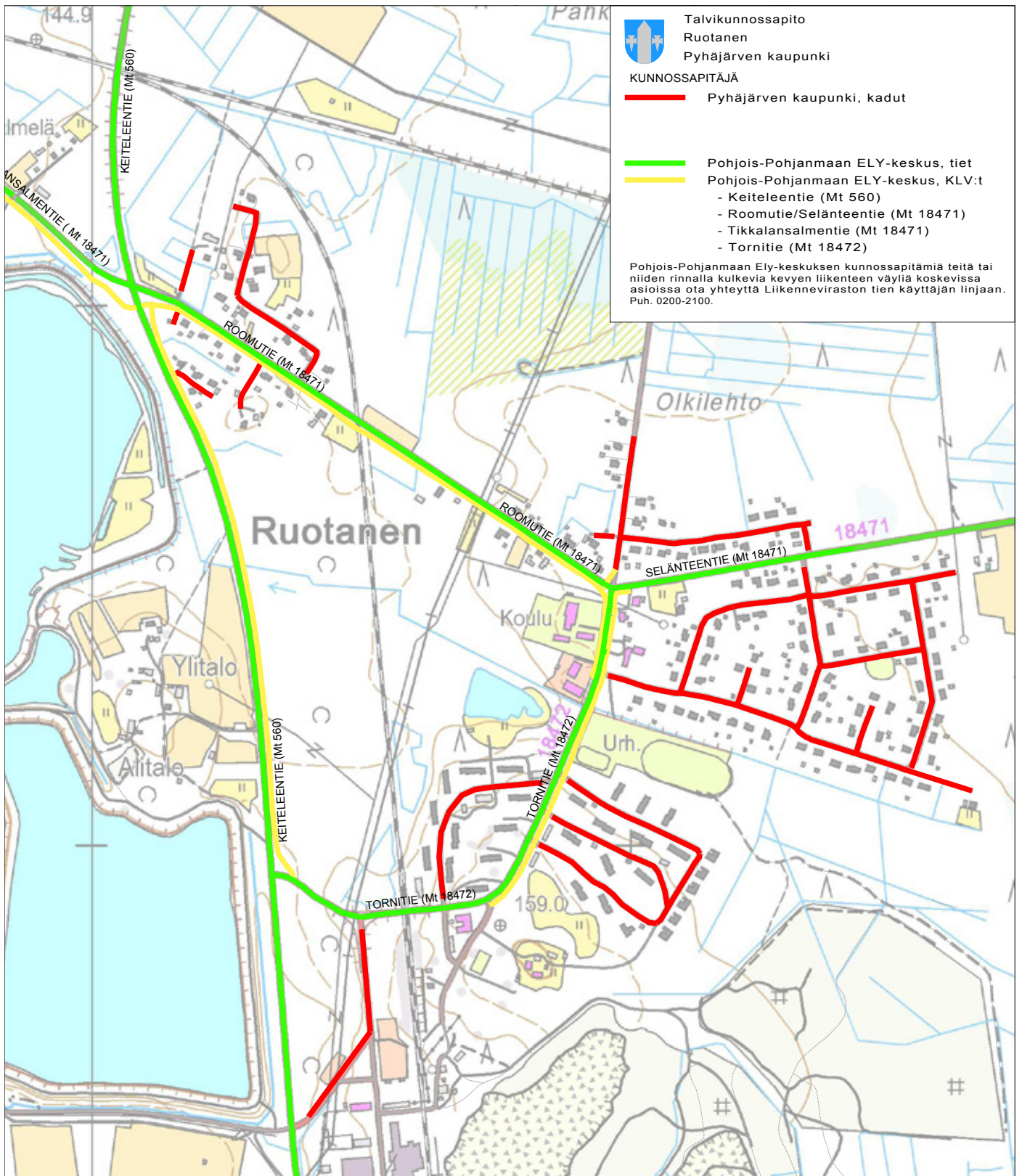
Yksityisteillä tarkoitetaan yksityisten kiinteistönomistajien ja muiden tieosakkaiden ylläpitämiä teitä. Näiden osalta yksityistielain mukaisena tienpitäjänä toimii tiekunta.

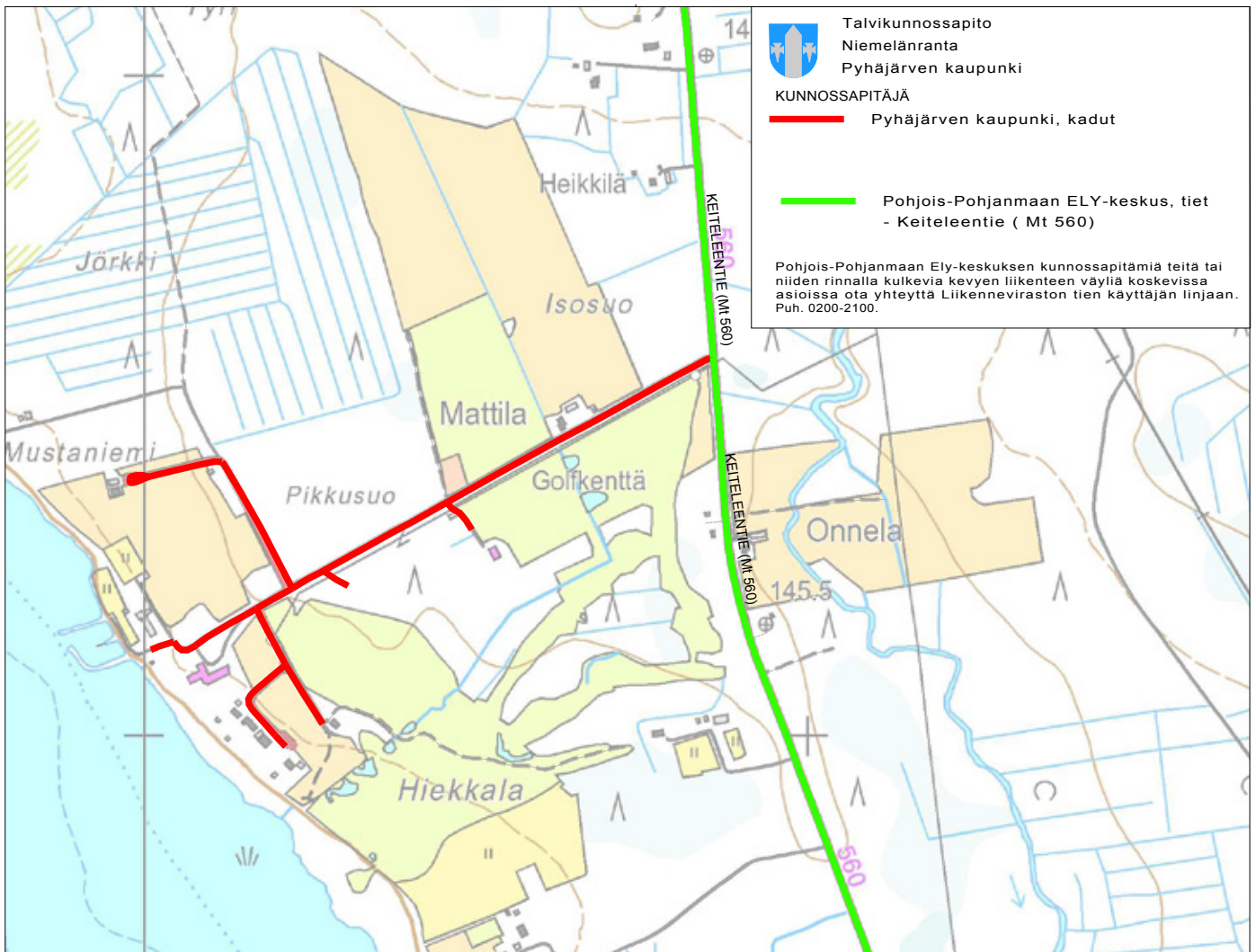
Tämä opas koskee ainoastaan asemakaava-alueiden katuja (kartat sivuilla 3-6)

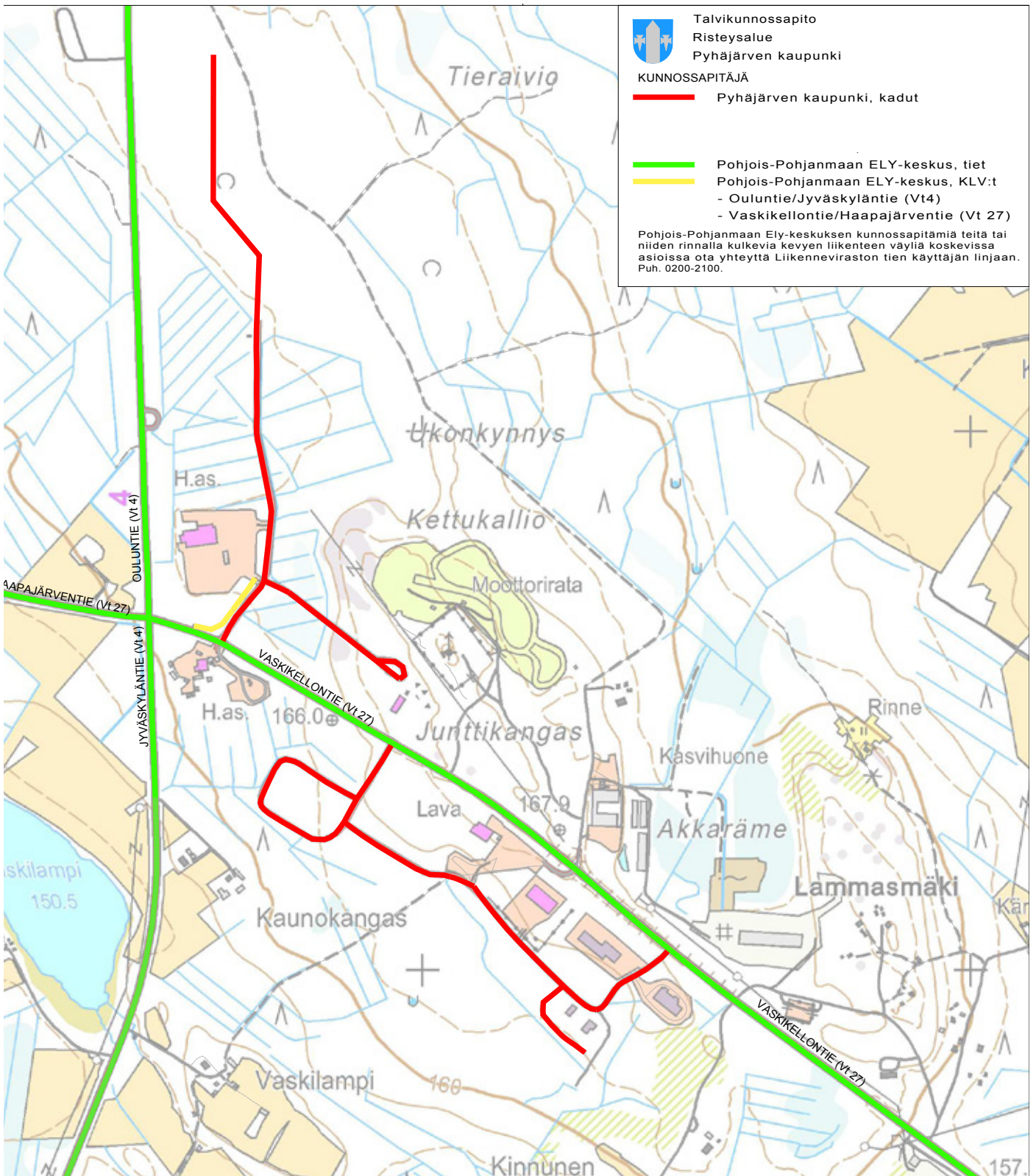
Ilmoitukset valtion teiden kunnosta ja liikenteen ongelmista:
Tienkäyttäjän linja p. 0200 2100, (24h/vrk)

Valtion teihin liittyvä neuvonta ja palautteet:
p. 0295 020600 (arkisin klo 9-16)
liikenteen.asiakaspalvelu@liikennevirasto.fi

Katujen kunnossapito

Kadun kunnossapidolla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla katu pyritään pitämään liikenteen tarpeiden edellyttämässä kunnossa. Käytännössä katujen kunnossapito tarkoittaa esimerkiksi päällysteiden korjaamista ja uusimista tai sorapäällysteisillä katuosuuksilla pinnan tasoittamista ja ajoradan pölyn sitomista. Myös katualueen istutusten, kadun kalusteiden, korokkeiden, suojakaiteiden, liikennemerkkien ja opasteiden huolto ja korjaaminen kuuluvat kadun kunnossapitoon.

Lain mukaiseen talviaikaiseen kunnossapitoon kuuluvat mm. lumen ja jään poistaminen, liukkauden torjunta, keväisin suoritettava hiekoitushiekan poisto sekä kuivatusjärjestelmien toiminnan varmistaminen.

Katujen kunnossapidon vastuujako on määritelty laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta. Sen mukaan katujen kunnossapidosta vastaa kunta. Katujen lisäksi kunnan kunnossapidettavia alueita ovat kunnan hallinnassa olevat torit, katuaukiot, puistot ja niihin verrattavat muut yleiset alueet. Kunnan vastuulla on kadun, pyöräteiden ja jalkakäytävien päällysteiden korjaus ja uusiminen, katualueella olevien istutusten hoito sekä kadunkalusteiden, liikennemerkkien ja opasteiden huolto ja korjaaminen. Talvella kunnan vastuulla ovat ajoratojen, pyöräteiden sekä yhdistetyn jalankulku- ja pyöräteiden talvikunnossapito.

Tontinomistajan tai -haltijan velvollisuutena sen sijaan on pitää tontin kohdalla oleva jalkakäytävä käyttökelpoisena. Tontin omistajan tai haltijan tulee toisin sanoen huolehtia jalankulkua haittaavan lumen ja jään poistamisesta, tarvittaessa liukkauden torjunnasta sekä kevään tullen poistaa liukkauden torjuntaan käytetty kiviaines jalkakäytävän osuudelta. Lisäksi tontin omistajan tulee tarvittaessa poistaa jalkakäytävälle tai sen viereen kertynyt lumivalli ja pitää jalkakäytävään rajoittuva katuojat ja sadevesikouru lumettomana ja jäättömänä.

Tontinomistaja tai -haltija vastaa tontille johtavan tonttiliittymän kunnossapidosta, kuten mm. tonttiliittymän kohdalle auratun lumen ja jään poistamisesta. Tontinomistaja tai -haltija vastaa myös ojarummun rakentamisesta ja sen avoimena ja toimintakuntoisena pitämisestä.

**Kaava-alueella kadun
puhtaanapito on
kiinteistönomistajan vastuulla –
kunnossapidosta vastaa kunta**

Katujen puhtaanapito

Kadun puhtaanapidon tarkoituksena on pitää katu siistinä ja terveyden kannalta tyydyttävässä kunnossa. Käytännössä puhtaanapitotoimenpiteitä ovat mm. kadulle ja katuviheralueille kerääntyvän lian, lehtien, roskien ja irtonaisten esineiden sekä rikkakasvien poistaminen ajoradalta ja jalkakäytävältä.

Puhtaanapito kuuluu lain mukaan tontinomistajalle tai -haltijalle rajasta katualueen keskilinjaan asti, kuitenkin enintään 15 metrin leveydeltä.

Jos katualueella on istutuskaista, tontinomistajan ei tarvitse huolehtia istutuskaistan puhtaanapidosta, mutta katualueen puhtaanapito katualueen keskilinjaan asti kuitenkin enintään 24 metrin leveydeltä kuuluu tontinomistajalle.

Jos tontin ja kadun väliin jää enintään kolme metriä leveä tonttiin välittömästi rajoittuva viherkaista ja oja, on tontinomistajan velvollisuus huolehtia niiden kasvillisuuden siistinä pitämisestä sekä poistaa alueelta roskat. Esimerkiksi tontin ja kadun väliin jäävän alle kolme metriä leveän nurmialueen leikkuu ja rikkakasvien poisto kuuluvat tontinomistajalle.

Jos viherkaistalle on tehty istutuksia, kuten puita ja pensaita, niiden hoito samoin kuin ajoradan ja kevyenliikenteen väylän välissä olevien istutuskaistojen hoito ja puhtaanapito kuuluvat kunnalle. Istutusalueiden läpi tontille johtavat liittymät tontinomistajan tulee kuitenkin pitää itse puhtaina.

Puhtaanapidon osalta kunta vastaa kaikista katualueen istutuksista, kadunkalusteista, kaiteista, korokkeista sekä liikennemerkkeistä ja muista vastaavista laitteista.

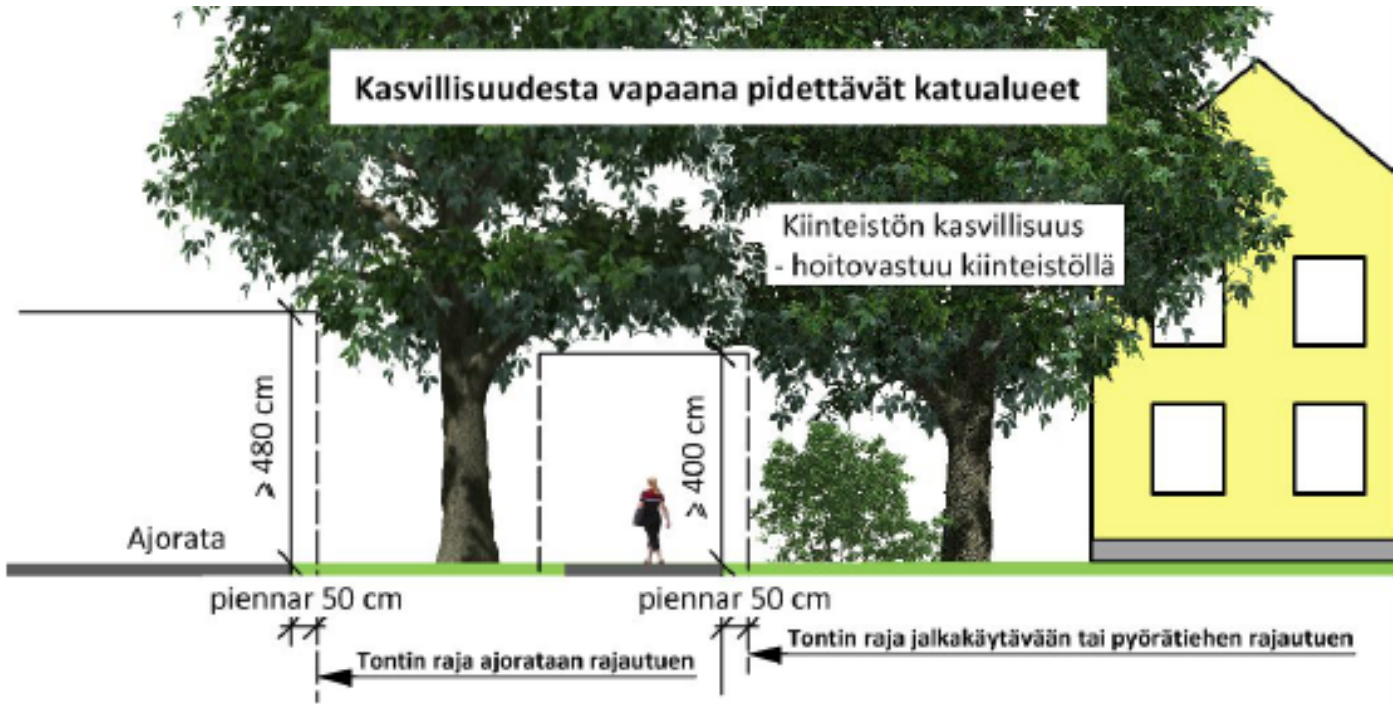
Tällä hetkellä kaupunki hoitaa myös jalkakäytävien talvikunnossapitoa. Lain mukaan kunta voi päätöksellään ottaa huolehtiakseen tontinomistajalle kuuluvia tehtäviä. Pyhäjärven kaupungissa tällaista päätöstä ei ole tehty, joten vastuu kunnossapidosta ei ole siirtynyt kunnalle, vaan on edelleen kiinteistöllä. Kiinteistön omistajien ja asunto-osakeyhtiöiden tulee huolehtia riittävästä vastuuvakuutuksesta.

**Tontinomistajalla ilmoitusvastuu
vaaratekijöistä**

Tontinomistaja tai -haltija on velvollinen ilmoittamaan viipymättä kunnalle tai poliisille havaitsemissaan liikennettä vaarantavista päällysteen rikkoutumisista, kuopista tai vastaavista puutteista sillä kadun osalla, jolla hän on puhtaanapitovelvollinen. Tontinomistajan on myös ryhdyttävä tarvittaviin väliaikaisiin toimiin liikenteen varoittamiseksi.

Ajoradalla vapaata korkeutta tulee olla 4,8 m sekä pyöräteillä ja jalkakäytävillä 4,0 m, jotta kulkutilaa jää riittävästi suurille ajoneuvoille ja kunnossapitokalustolle myös talviolosuhteissa.

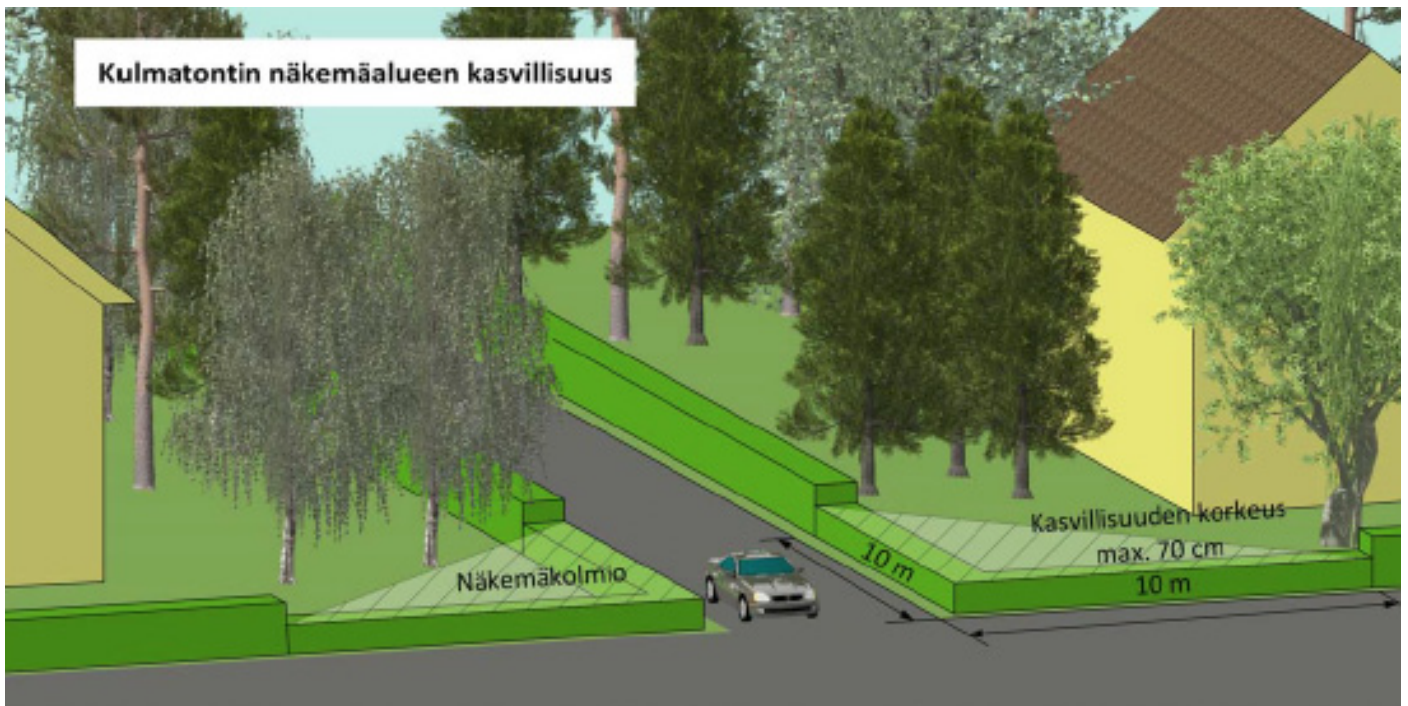
Katualueen kasvillisuus

Kaupunki on vastuussa katualueiden liikenneturvallisuudesta. Kasvillisuus elävöittää katukuvaa ja lisää alueen viihtyvyyttä, mutta liian korkeiksi ja leveiksi kasvaneet istutukset tai väärään kohtaan istutetut puut ja pensaatsat voivat aiheuttaa vaaratilanteita liikenteelle sekä katualueella kunnossa- ja puhtaanapitotöitä tekeville.

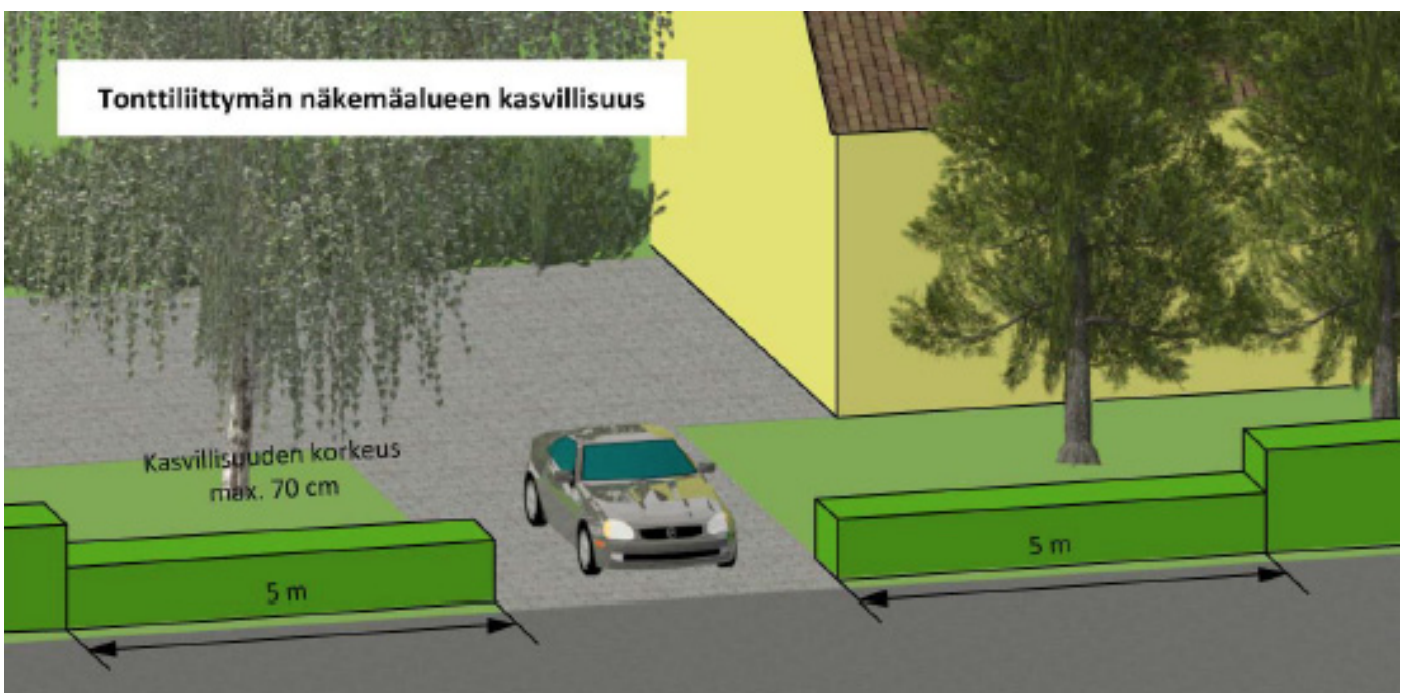
Tontilla olevan kasvillisuuden hoito kuuluu kiinteistönomistajan vastuulle. Kiinteistönomistajan velvollisuus on huolehtia, etteivät puiden oksat, pensaatsat tai tontin muu kasvillisuus kasva tontin ulkopuolelle haitaten kevyen liikenteen väylän tai ajoradan käyttöä. Leikattujen pensasaitojen sekä vapaana kasvavien pensasaidanteiden tulee kasvaa kokonaan tontin puolella myös täysikasvuisina. Mikäli pensaiden tai puiden oksat ulottuvat katualueelle, tulee kiinteistönomistajan tai -haltijan varmistaa, että kadulla liikkujille jää riittävästi vapaata kulkutilaa myös korkeussuunnassa.

Erityisesti ajoliittymien, valaisinpylväiden, liikennemerkkien ja osoitekilpien kohdalla kasvillisuus ei saa rajoittaa näkemiä tai haitata merkkien havaitsemista. Näkemäalueet tulee pitää vapaina poistamalla liian alhaalla kasvavat puiden oksat sekä madaltamalla ja kaventamalla näkyvyyttä haittaavat pensasaidat. Kiinteitä aitoja rakennettaessa tai pensasaitoja istutettaessa ja liittymäalueiden kasvillisuutta hoidettaessa tulee ottaa huomioon, että tonttiliittymästä on oltava Pyhäjärven rakennusjärjestyksen mukaisesti riittävä esteetön näkemäalue kumpaankin suuntaan. Katua tai muuta yleistä aluetta vasten oleva kiinteä aita on rakennettava kokonaan tontin puolelle eikä siitä saa aiheutua haittaa liikenteelle tai kadun kunnossa- ja puhtaanapidolle.

Tontinomistajien ja -haltijoiden tulee tarkistaa katualueisiin rajautuvat kasvillisuusalueet ja tarvittaessa karsia tieturvallisuutta vaarantavat puiden ja pensaiden oksat. Laki naapurussuhteista (8 §) antaa kaupungille oikeuden poistaa haitalliset oksat, ellei tontin omistaja tee sitä kohtuullisessa ajassa. Puiden kaato asemakaava-alueella on luvanvaraista.

Liittymien näkemäkolmioiden alueilla kasvillisuuden enimmäiskorkeus saa olla maksimissaan 70 cm, ellei perustellusta syystä toisin sovita.

Tonttiliittymässä näkemäalueen tulee ulottua viiden metrin etäisyydelle liittymästä kumpaankin suuntaan. Kasvillisuuden enimmäiskorkeudeksi suositellaan 70 cm.

Lähteet:

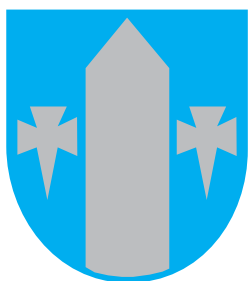
Laki eräistä naapuruussuhteista. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1920/19200026>

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa-ja puhtaanapidosta.
www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780669

Pirkkalan kunta, Kunnallistekniikka.

Pyhäjärven kaupunki, Tekninen toimi.

Tajakka, H. Viherrakentamisen yleinen työselostus VRT'11. Tammerprint Oy, 2011.

Pyhäjärvi

Pyhäjärven kaupunki
Tekninen toimi
www.pyhajarvi.fi